

ДІЛО

<p>Виходить що-дня рано крім понеділків.</p> <p>РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок 10., II. пов.</p> <p>Кому пошт. наклад. 26.726</p> <p>Адреса тел.: Діло—Львів</p> <p>Число телефону 261</p> <p>Рукописів редакція не звертає.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині:</p> <p>місячно . . . . . 2.70 К. квартально . . . . . 8.— піврічно . . . . . 16.— щорічно . . . . . 32.—</p> <p>у Львові (без доставки):</p> <p>місячно . . . . . 2.40 К. квартально . . . . . 7.— піврічно . . . . . 14.— щорічно . . . . . 28.—</p> <p>За яким адресою платити ся 50 к.</p>	<p>Ціна отримання:</p> <p>Середня півторка, дорослою гола 40, в національній оповістках 90с, в редакційних листках 1 К. Подлякська оповістка 1 зручкова 100с. Нахромомія струна 1 К.</p> <p>Сталі отримання в окремих місцях — уласною.</p> <p>Очки ярмарочні — пошт. у Львові 10 с. на провінції 12 с.</p>
---	---	--

Видав: Видавнична Спілка „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Львів, 8. марта 1917.

З приводу домаганя австрійським Німцям, щоби перед скликанням парламенту погодити чесько-німецький спір, читаємо в краківській „Czas“:

„При сім зовсім забуваєть ся про історичний розвиток обструкції, забуваєть ся про обструкцію славянську, а навіть про найострішшу може що до форми обструкцію українську. Проста логіка вказує, що успокоєне чесько-німецького спору заостристь ще інші спори, особливо спір українсько-польський, бо вказує кожній меншості дорогу до щли. Тільки одностороннє засліплєне австрійських Німців може се переочити. Не можна за часто повторити правди, що жерелом обструкції є тільки національні спори. Всякий інший спір між більшістю і меншістю, хоч-би хвилево — як прим. на Угорщині—довів до обструкції, може закінчити ся компромісом або зміною правительства; але національний спір може бути усунений тільки конституційними гарантіями, а конституцією є як основні закони, так і краєві статуті. В Австрії — коли парламент має стати на здорових підставах — конечно є усунєне конституційною гарантією державною чи краєвою всіх національних спорів рівночасно. Полагоджуючи спір чесько-німецький, а оставляючи в завішеному спір українсько-польський, тільки зьлокалізовано би обструкцію, але не усунєно би її. Ціла програма теперішнього правительства і його особистий склад вказують, що правительство—не входить в се, яким шляхом, бо треба тут рішити не тільки питанє евентуального октроа, але й питанє компетенції, бо польсько-українські відносини належають до союму.— змагає усунути з палати послів взагалі всі національні спори, заткати всі жерела, в яких обструкція випливає, або може виплисти. Півспособів не хибувало й доси, але війна й викликані нею внутрішні відносини утворили пригожий ґрунт до ужиття щлих способів, до щликої переімени відносин й утворєня підстав до нової і здорової будучности держави“.

Маючи на увазі, що „Czas“ є органом ґрупи, до якої належить презес польського кола Білінський і польський міністер без теки Бобжинський, мусимо до його політичних заяв прикладати відовідну міру і тому не можемо поданих його виводів оставити нез відповіди.

О що ходить „Czas“ ові? 1) Щоби національні спори в Австрії полагодити конституційними гарантіями; 2) щоби українсько-польський спір полагодити рівночасно з іншими, з окрема з чесько-німецьким; 3) щоби зазначити, що до полагодженя українсько-польського спору не в компетентна держава, тільки край, не Державна Рада, тільки галицький сойм.

Коли сі бажаня органу пп. Білінського і Бобжинського переідаємо на більш практичну мову, то означають вони, що „Czas“ хотів би, щоби рівночасно з полагодженєм німецько-чеського спору, який, як говорить ся загально, має бути ще перед скликанєм Державної Ради полагоджений шляхом розпорядженя про поділ Чехії на округи, — полагодити також українсько-польський спір через перевєденє відокремленя Галичини і признанє українського питання „домашною справою“ відокремленої Галичини, сього—як на сім стоять поляки — польського державного організму в рамках Австрії. На се дуже виграшно натикає „Czas“, застерігаючи ся, що польсько-українські відносини належать до союму.

Зрештою сю думку висловив зовсім вправво „Czas“ зараз по акті з 4. падолиста 1916 р., заявляючи, що „польська дільниця“, до якої сей акт відносить ся, повинна одержати не тільки розширенє своїх правно-політичних підстав, але також „законну запоруку цовного національного розвитку“, яку доси мала тільки в малій часті, наслідком чого „були хвилі, коли Україні могли виступати з домаганям поділу Галичини на дві провінції“. „Се—заявляв тоді „Czas“—не повинно повторити ся!“

Яке наше становище в справі відокремленя Галичини, на потребуємо тут вказувати. За те з як найбільшм натиском мусимо застеретти ся проти твердження органу пп. Білінського й Бобжинського, ніби-то „польсько-українські відносини належать до союму“. В австрійським державним праві такий погляд не має ніякого умотивованя. Державна конституція в одна для цілої держави, отже для всіх її народів. Краєві конституції аля всіх країв також в загальних рисах однакові, а деякі відміни не мають основного значіня. Коли ж при всім тім для чесько-німецького спору в компетентна держава, значать центральне правительство і Державна Рада, то нема ніякої причини, щоби ті самі чинники не були компетентні також для польсько-українських відносин, тільки щоби тут компетенцію признавати соймови. Є се тільки бажанє поляків, але ніяк вивід з позитивного державного права.

На тії части української землі, яка творить часть австрійського коронного краю Галичини, польська державність скінчила ся з упадком польської держави. З того часу в український наріч частю австрійської держави і тільки її признає. Тільки держава має і право і обовязок рішеня в усіх справах, які відносять ся до українського народу; компетенції ніякого іншого чинника ми не признавали і не признаємо. А щоби те рішенє було справжнім рішенєм, не може воно йти проти основних житєвих інтерєсів українського вароду в Австрії, який законну запоруку свого житя й розвитку в Австрії бачить тільки з утворєню окремого українського коронного краю.

Се — єдина конституційна гарантія, яка справді може полагодити українське питанє в Австрії.

Намісник гр. Гуйн у президії У. П. Р.

Відень, 7. марта 1917.

Новоіменований намісник Галичини граф Гуйн відвідав учора пополудни президію УПР, і відбув з пп. Романчуком, Петрушечем і Трильовським одногодинну конференцію, на який інформував ся про бажанє української людности.

Намісник зазначив, що особливо вагу кладе на господарське подвигненє країни, яку він — як сам зазначив — знає з особистого погляду, бо він служив довший час офіцаром у Східній Галичині. З особливою похвалою го-

ворив намісник про українського селянина, підносячи його патріотизм.

Гр. Гуйн розпрашав ся з послами прошенєм, щоби із кождою краєвою справою звертали ся до нього.

Джерард і Українці.

Під таким наголовком принесло останнє число льозанської „L'Ukraine“ (з 22. лютого с. р.) вістку, що американський амбасадор М. Джерард, а дорозі з Берліна, приїав 13. лютого в Берні швайцарськ, співробітника двоитжєвєнєвєнєвє „L'Ukraine“, котрий прийшов до нього, щоби звернути його увагу на українську справу.

Пригадавши Джерардови одушевленє, яке викликав був серед Українців мировий виступ Вільзона, сполучений з проголошенєм прав національностей, співробітник названої часописи передав американському дипломатови текст перєславської угоди з прошенєм передати його президентови Вільзонєви.

Джерард в розмові вивідував ся про основити угоди і живо заікавив ся домаганям Українців тай акціи заявив, що американське правительство в повній згоді з письмом Вільзона до сенату готове взяти в оборону права гноблєних народностей, в сім числі й народности української.

„Конечність домашнього мира“.

ВІДЕНЬ (Тжб.) „Slavische Korrespondenz“ доносить: Президія чеського союзу відбула засіданє під проводом пос. Станка, яке займало ся передовсім питанєм апровізації. На засіданю підчеркєно конечність удержаня політичного мира домашнього. Представителі чеського народу заявили знова готовість до переговорів а національних справах.

Справи, які чеський союз в теперішній хвилі уважає дійсними державними конечностями, обняв своєю програмовою заявою питання виживленя і суспільної політики на послідній конференції в дни 3. і 4. марта. Чеський союз є рішений в усіх справах, що остають в звязку з обороною держави і з добром народу, спільно працювати а парламенті в інтерєсі держави і династії.

Провізоричне рішенє про відокремленє Галичини?

„Az Est“ доносить з Відня: Переговори президента міністрів гр. Клям Мартініца з парламентарними партіями наближають ся до кінця і доведуть до доброго успіху після заведеня німецької державної мови, полагодженя чеського питання і провізоричного рішеня про відокремленє Галичини. Чутки про кабинетову кризу невєрні.

На передмістю Гориці.

Кореспондент „Berliner Tageblatt“ Леонард Адельт пише з фронту Соці: З першими сонішними днями почала ся знова між Сальяно і морем канонада. Тяжкі корабельні гармати, італійські мєраєри і французькі гавбіші намагають ся розбити австро-угорські становища побудовані на каменєвєм Краї. Мєтавки мін сіють огонь і смерть в австро-угорських заколах. Проте втрати наших союзників є тепер богато менші як втрати минулого року на тім фронті, бо їх оборонна техніка майже дорівнєє німецькій. Численні наступи стрілецьких команд доважують про неа томну бєсуу силу оборонців. Такими наступаюми загнали ся ц. і к. війська кілька разів аж на передмістє Гориці а саме на Кастанєвєцу, Сан Каріна, Сан Петєр та навіть близько горицького

